

ปริญ เตชะมวลไววิทย์

ผู้อำนวยการฝ่ายสื่อสารองค์กรและส่งเสริมความรู้ผู้ลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 5) ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2559 ได้มีการเพิ่มมาตรการลงโทษทางแพ่ง (civil sanction) ซึ่งเป็นเรื่องใหม่เพราะก่อนหน้านี้กระบวนการบังคับใช้ทางกฎหมายของ ก.ล.ต. จะดำเนินคดีด้วยกระบวนการทางอาญาเป็นหลัก ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องที่ต้องพิสูจน์การกระทำนั้นจนปราศจากข้อสงสัย เพราะไม่ใช่เรื่องง่ายนักในการทำคดีที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ เนื่องจากหลักฐานในการทำผิดส่วนใหญ่จะอยู่ในครอบครองของผู้ที่กระทำผิด

นอกจากนี้ในการดำเนินคดีอาญานั้นมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน มีขั้นตอนซึ่งต้องใช้เวลา และ ก.ล.ต. ไม่สามารถดำเนินการได้เอง ต้องดำเนินการผ่านตำรวจ อัยการ และไปถึงศาล ดังนั้น มาตรการลงโทษทางแพ่งที่เพิ่มเข้ามาจึงเป็นมาตรการทางเลือกที่จะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายของ ก.ล.ต. รวดเร็ว เพราะสามารถลดขั้นตอนการดำเนินงานลงได้มาก และช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่ตลาดทุนได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

มาตรการลงโทษทางแพ่งแบ่งเป็นหลายประเภท ทั้งที่เป็นค่าปรับและมาตรการป้องปรามไม่ให้ผู้ที่มีโอกาสกระทำผิดได้อีก หากดูในด้านการปรับนั้นจะมีทั้งการต้องจ่ายค่าปรับทางแพ่งซึ่งสูงสุดคือ 2 เท่าของผลประโยชน์ และยังต้องถูกเรียกคืนประโยชน์ที่ได้ไปอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้ทำผิดยังอาจถูกห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ และถูกห้ามเป็นกรรมการหรือผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทหลักทรัพย์ และต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบคืน ก.ล.ต. อีกด้วย

ความผิดในตลาดทุนที่สามารถใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งได้ มีอาทิ การปั่นหุ้น การใช้ข้อมูลภายในหาผลประโยชน์ (insider trading) การให้ข้อมูลเท็จ และกรรมการบริษัทจดทะเบียนทำผิดต่อหน้าที่ โดยในกระบวนการตรวจสอบของ ก.ล.ต. นั้น เมื่อเห็นว่ามิใช่ของการกระทำผิดและสำนักงานเห็นควรใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งจะเหมาะสมกว่าการดำเนินคดีอาญา ก็จะเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่ง (ค.ม.พ.) ซึ่งมีอัยการสูงสุดเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และเลขาธิการ ก.ล.ต. เป็นกรรมการ เพื่อพิจารณาว่าเหมาะสมที่จะเลือกใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งกับการกระทำผิดนั้น ๆ ตามที่สำนักงานเสนอหรือไม่

หาก ค.ม.พ. เห็นด้วยกับสำนักงาน และผู้กระทำความผิดยอมรับโทษที่ ค.ม.พ. กำหนด ก็จะมีการจัดทำบันทึกยินยอม และเมื่อชำระเงินค่าปรับครบถ้วน คดีจะสิ้นสุดลงทั้งในส่วนมาตรการลงโทษทางแพ่งและทางอาญา แต่หากไม่ยินยอม ก.ล.ต. ก็จะฟ้องศาลต่อไป ซึ่งนับตั้งแต่มีมาตรการลงโทษทางแพ่ง ปรากฏว่า ผู้กระทำความผิดยินยอมรับโทษทางแพ่งทั้ง 100% และมีคดีที่ถูกพิจารณาไปแล้ว 7 คดี ได้นำเงินส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน รวมแล้วประมาณ 50 ล้านบาท โดยเป็นเงินค่าปรับทางแพ่งประมาณ 30 ล้านบาท และเงินที่ได้จากการเรียกคืนผลประโยชน์ประมาณ 20 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2560) ซึ่งก็ถือว่าประสบความสำเร็จระดับหนึ่ง เพราะการทำงานที่มีความรวดเร็วจะช่วยป้องปรามผู้ที่กระทำความผิดได้ แต่ทั้งนี้ ความผิดในตลาดทุนในเรื่องอื่นที่เป็นความผิดที่ร้ายแรง อาทิ การทุจริต หรือการระดมทุนหรือประกอบธุรกิจหลักทรัพย์โดยไม่ได้รับอนุญาต ยังเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินคดีด้วยวิธีทางอาญาอยู่นะครับ ซึ่งจากการกล่าวโทษของ ก.ล.ต. ก็อาจนำไปสู่การถูกศาลตัดสินจำคุกได้เลยทีเดียว

ในช่วงท้ายนี้ขออธิบายเรื่อง insider trading เพิ่มอีกสักนิด เพราะมีคนสอบถามผมว่า การที่ผู้บริหาร บจ. ใช้ข้อมูลภายในซื้อขายหุ้น แต่ทำในช่วงนอกระยะเวลาที่บริษัทตัวเองกำหนดห้ามผู้บริหารซื้อขายหุ้น อย่างนี้ผิดกฎหมายหรือไม่ เช่น มีข้อกำหนดว่าห้ามซื้อขายในช่วง 30 วันก่อนเปิดเผยงบการเงิน แต่ผู้บริหารซื้อก่อนหน้า 30 วันจะผิดไหม เรื่องนี้หลักที่ถูกต้องคือว่า เมื่อใดก็ตามที่ผู้บริหารมีข้อมูลภายใน ซึ่งก็คือข้อมูลสำคัญที่มีผลกระทบต่อราคา ซึ่งยังไม่ได้เปิดเผยทั่วไป หากเอาไปใช้ซื้อขายหุ้นก็就会有ความผิดทันที เพราะกำลังเอาเปรียบผู้ลงทุนอื่น ๆ การที่หลายบริษัทมีการกำหนดช่วงเวลาห้ามซื้อขายหุ้นก่อนช่วงที่จะมีเหตุการณ์สำคัญ อาทิ การเปิดเผยงบการเงินหรือการเทคโอเวอร์กิจการ ถือเป็นมารวม best practice ซึ่งเป็นเรื่องดี แต่ไม่ใช่ว่า จะทำให้การใช้ข้อมูลภายในไปซื้อขายนอกช่วงดังกล่าวไม่ผิดกฎหมาย เลยขออนุญาตทำความเข้าใจให้ทราบกันครับ

*****